

FÅGELRIKET i LUNDALAND

KULTUR – och NATURUPPLEVELSER

för nationella och internationella besökare

Fågelriket i Lundaland ett samlingsnamn för ett geografiskt område som omfattas av Harlösjeden, Vomb och Revinge.

Under 2010-2011 är det namnet för ett utvecklingsprojekt som arbetar i nära samverkan mellan företagare, kulturarbetare, myndigheter och ideella organisationer. Syftet med projektet är att skapa nya kultur- och naturupplevelser med en unik profil som riktar sig till både nationella och internationella besökare.

Inom ramen för projektet ingår även att utveckla möjligheterna till mat och logi av varierande standard. Inriktningen är, att från sommaren 2011 skall namnet Fågelriket vara etablerat och basen för ett fortsatt utvecklingsarbete skall vara lagd.

1. Projektnamn: Fågelriket i Lundaland

Delprojekt a: Upplev Fågelriket i Lundaland

Delprojekt b: Utveckling av Konstnårsboende i Fågelriket

2. Projektidé:

Bakgrund. Harlösa ligger i den dynamiska Öresundsregionen och relativt nära till Köpenhamn, Malmö och Lund. Dessvärre har ett flertal affärer, företag och verksamheter i både Harlösa och andra byar i trakten lagts ned sedan storhetstiden, som kom och gick med järnvägen (fr o m början av 1900-talet till 1960-talet). Byarna lever till stor del en anonym tillvaro och riskerar att förvandlas till sovställen för pendlare utan eget liv. Det behövs något som skapar nytt hopp, identitet och attraktionskraft för bygden.

Resurser. Harlösanejden och hela bygden runtomkring har tillgång till varierande och relativt ostörd natur, rikt fågelliv, storslagna utsikter och ett flertal intressanta kulturlämningar. I och runtomkring Harlösa bor och verkar flera professionella kulturarbetare såsom bildkonstnärer, musiker och skulptörer. I Harlösa och andra byar runtomkring finns aktiva byföreningar.

Idéen. Under hösten 2009 har en förstudie i Harlösa Byalags regi lett till flera förslag om eventuella Leader-projekt. I och med diskussionerna kring "Konstnårsboende i Fågelriket" har flera uppslag sammanfogats till en projektidé som skapat stor entusiasm i bygden. Leader-stöd sökes nu för att etablera konceptet "Fågelriket i Lundaland".

Delprojekt (a) "Upplev Fågelriket i Lundaland". Konceptet "Fågelriket" kommer att utvecklas och marknadsföras under projekttiden tillsammans med lokala ornitologer, företagare, föreningar m fl intressenter. Det kommer att ingå åtgärder för att förbättra tillgänglighet till naturen samt öka medvetenheten om naturens värden, vilket kommer att gynna både boende och besökare. Stor vikt kommer att läggas i att styra utvecklingen mot sk ekoturism.

Delprojekt (b) "Konstnårsboende i Fågelriket" har för avsikt att lägga grunden för en verksamhet med internationell inriktning som erbjuder boende och arbetsrum för besökande kulturarbetare. Med ett koncept som erbjuder både naturupplevelser, vidareutbildning och möten med svenska och internationella kolleger får detta artist-in-residence-program en unik uppbyggnad. Besökande kulturarbetare ansöker om en vistelsetid som kan vara från några veckor upp till några månader.

Godkända sökande betalar själv sin vistelse eller söker resestipendium från sitt hemland. Vid vistelsens slut kan resultatet redovisas genom en utställning eller konsert. Detta kommer att innebära en kontinuerlig kulturell verksamhet med internationellt verksamma kulturarbetare som får direkt anknytning till Fågelriket. Kulturutbytet kommer att få stor betydelse för utvecklingen av kulturlivet både lokalt och regionalt, samtidigt som det tillför värdebasen för "Fågelriket" en stor potential.

3. Erfarenheter från tidigare projekt:

Inom ramen för båda delarna av projektet ”Fågelriket i Lundaland” kommer att verka många individer med tidigare erfarenheter av projekt som gått ut på att förbättra tillgänglighet till naturen, stärka lokal identitet och engagera lokal befolkning, marknadsföra och genomföra kulturellerade evenemang. Det finns således i Fågelriket hög kompetens för att framgångsrikt genomföra projektet.

Det planerade konstnärboende bygger på ett etablerat koncept (Artist-in-residence) som blivit framgångsrikt på många håll i världen. Ett studiebesök till Island där liknande program redan etablerats genomfördes under februari 2010. Under projekttiden skall anslutning ske till redan existerande internationella och nationella nätverk. Den tänkta inriktningen för Fågelrikets program är dock unikt och har ingen motsvarighet i Sverige.

Med stöd av det lokala Leader-kontoret kommer dessutom andra relevanta Leader-projekt i Sverige och eventuellt andra ställen i Norden eller på annat håll i Europa att studeras och eventuellt besökas under projekttiden.

4. Genomförande och projektorganisation:

Huvudman och samarbetspartners. Projektets huvudman är Harlösa byalag, vars styrelse har bred kompetens. Initiala samarbetspartners är andra närliggande byaföreningar, bygdens kulturarbetare och företagare som visat stort intresse för projektet. Anställningar inom projektet kommer att genomföras i samarbete med Arbetsförmedlingen. (Se vidare under rubriken ”Lokal förankring”.)

Under projekttiden skall ytterligare samarbete etableras med lokala företag som erbjuder boende eller natur/kultur -upplevelser i bygden, ornitologer och andra naturvänner, föreningar samt fastighetsägare med lokaler som lämpar sig till konstutställningar, konserter och andra kulturevenemang.

Flera samarbetspartners kommer att sökas, bl a Länsstyrelsen, Regionmuséet, Kommuner, Ekologgruppen, Kävlingeåns vattenvårdsförbund. m.fl

Projektorganisation:

Styrgruppen ska bestå av representanter från Byalaget i Harlösa, ett fristående konstnärlig råd samt en projektledare, som kommer att anställas under hösten 2010. Gruppen skall bestå av 5 medlemmar.

Arbetsgruppen består av projektledaren och ett antal medlemmar, som varierar under projektets gång beroende av kompetensbehov. Projektledaren kommer att söka samarbetspartners och organisera det faktiska arbetet i projektet. En anställd informatör, med önskemålet att

han/hon är under 25 år och utlandsfödd, kommer att ingå i arbetsgruppen under ca 5 månader (heltid).

Referensgruppen består av delar av Harlösa byalags styrelse samt representanter från andra involverade byaföreningar. Projektledaren kommer att sammankalla och rådgöra med referensgruppen under projekttiden, och hon/han kan även involvera andra lämpliga personer som referenspersoner och konsultera dem vid behov. (t ex representanter från Fortifikationsverket, Eslövs och Lunds kommuner, relevanta markägare, fastighetsägare m fl).

Ålders- och könsindelningen samt etnicitet i grupperna. I styrgruppen och referensgruppen kommer att finnas både kvinnor och män, ungefär hälften av var. Arbetsgruppen är inte bestämd i förhand, men sannolikt kommer det att finnas både kvinnor och män av olika åldrar. Personer med utländsk bakgrund kommer sannolikt att finnas med i alla grupper.

Först efter projektetidens slut är det möjligt att redovisa det exakta antalet individer som tillhör följande kategorier (1) Kvinnor och män under 25 år, (2) Kvinnor och män mellan 25 – 40 år, (3) Kvinnor/män över 40 år, (4) Personer med utländsk bakgrund.

Lokal förankring:

För ytterligare information om lokal förankring, v g se Bilaga 1 F: "Slutrapport till förstudien".

Projektiden har förankrats bland byborna och andra intressenter under hösten 2009 genom samråd och möten (med lokala kulturarbetare, ornitologer, företagare mm). Projektiden stöds av Harlösa Byalags styrelse, som står som huvudman och representerar huvuddelen av Harlösanejdens invånare. De lokala kulturarbetarna har uttryckt sitt stöd för projektiden, liksom byaföreningar från byarna runt Harlösa (Revinge och Vomb) och representanter för turist- och besöksnäringen.

Bl.a. har kontakter/diskussioner förts med Harlösagården, Hunneberga B&B och Sjögården HB.

- **Arbetsförmedlingen** i Eslöv är mycket positiv till samarbete och arbetsmarknadspolitiskt stöd till projektet. Samsyn finns om ett "letter of intent"-ang medfinansiering. (kontakt med chefen Patrick Barringer under januari- februari 2010).
- **Eslöv kommuns kultur- och fritidsförvaltning** har uttalat positivt stöd till projektet och har också påtecknat medfinansieringsintyg. (Kontakt med kulturchefen Eva Hallberg i januari-februari 2010).
- **Lunds kommuns kulturförvaltning** är positivt inställd och beredd att på sikt diskutera stöd till projektet (kontakt med kulturnämndens ordförande Holger Radner i jan 2010).
- Vad gäller **Fortifikationsverket** är Fortifikationsförvaltningen i Garnison Revinge informerad om planerna och ser fram emot ytterligare kontakter och diskussioner under projektiden.

Allt detta bidrar till goda förutsättningar liksom hög motivationsnivå, rätta kompetenser och engagemang för att driva projektet framåt och nå uppsatta mål.

Syfte och målgrupp:

Övergripande syften. Med projektet vill Harlösa Byalag och andra intressenter uppnå lokal utveckling som bygger på naturvärden, stärker bygdens identitet samt ger livskraft till både kulturaktiviteter och näringsliv. Leader-stöd sökes för att kunna förverkliga projektet. Syftet kan formuleras enligt följande:

- Öka bygdens attraktionskraft samt förbättra livskvalite och arbetstillfällena för de boende i nejden.
- Främja en ekologisk hållbar landsbygdsutveckling genom att lyfta fram naturen och fågellivet som en värdebas och nödvändig resurs för nya verksamheter på bygden.
- Genom konst och kultur synliggöra naturens betydelse för människans känsla av helhet och på så sätt främja ett holistiskt synsätt.

Målgruppen. Projektet vänder sig till följande grupper:

- Kulturarbetare lokalt och regionalt.
- Besökande kulturarbetare från Sverige och andra länder.
- Lokala företag och föreningar.
- Lokala ornitologer och naturvänner.
- De boende – besöka kommande kulturevenemang, vistas mer i naturen.
- Turister och besökare – att besöka kommande kulturevenemang, bygdens naturmiljöer samt delta i friluftaktiviteter i naturen.

5. Geografisk verksamhetsområde:

Byarna Harlösa, Vomb, Revinge samt bygden runtomkring kommer initialt ingå i verksamhetsområdet ”Fågelriket”. (se bilagd kartsnitt 1C)

6. Mål:

De åtta ”landmärken” som Leader Lundaland vill utveckla är enligt utvecklingsstrategin följande: Lokal utveckling, Jobb på landet, Entreprenörskap, Lundalandkraft, Upplevelser, Lundalandhälsa, Natur&Kultur, Se Lundaland.

De områdesspecifika mål som berör projektet ”Fågelriket i Lundaland” är minst följande:

- i. Lokal utveckling.
- ii. Jobb på landet.
- iii. Upplevelser.
- iv. Natur- och Kultur.
- v. Se Lundaland.

Mätbara mål (indikatorer) vid projektets slut:

Specifika indikatorer för Leader Lundaland enligt Lundalands strategi är följande:

- 1. Deltagande i det goda livet** - mäter besökare och deltagare i offentliga arrangemang inom projektet i antalet persontimmar.
- 2. Gemenskap** – mäter deltagare i möten och i gemensamt arbete inom projektet i antalet persontimmar.
- 3. Nätverk** - mäter fasta grupper som träffas regelbundet i ett gemensamt syfte och under längre tid under projektets gång. Mäts i antal nätverk.
- 4. Jobb** – mäter antal jobb som kan bibehållas efter projektens slut eller nytillkommande jobb inom lokala offentliga/privata/ideella organisationer. Avser deltagande i arbetsträning, praktik eller anställning.
- 5. Företag** – mäter antalet nya eller bibehållna företag/föreningar eller andra organisationsformer med minst en anställd.

Specifika mål och indikatorer för projektet ”Fågelriket i Lundaland” är bl a följande:

- i Fågelriket finns tillgång till 50 % mer övernattningsmöjligheter/vecka av varierande standard. (fn finns ungefär 30.) (indikator 5)
- Fågelrikets hemsida har haft besök av minst 20 000 unika individer under projekttiden. (indikator 1)
- Fågelriket har blivit ett etablerat namn för besökare från de nordiska länderna, norra Tyskland och Polen. (indikator 1)
- Alla regionala aktörer inom turism är informerade om namnet Fågelrikets innebörd.
- Antalet lokalt sysselsatta inom det geografiska området Fågelriket har ökat med 4 helårstjänster i jämförelse med 2009. (Inom boende, handel, mat, turism, osv). (indikator 4)
- Nya nätverk har etablerats inom kultur, naturvård, besöksnäring och upplevelser.(indikator 3)

Vad gäller indikator 2 (antalet persontimmar i möten och gemensamma arbete), kommer detta att redovisas under projektrapporteringen och till stor del ingå i projektfinansieringen.

Antalet berörda personer kommer att redovisas efter projektets slut. En uppskattning finns under rubriken ”9. Spridning av resultatet”. (indikator 1)

Ålders- och könsindelningen samt etnicitet inom deltagare kommer i möjligaste mån att redovisas under projektrapporteringen. (horisontella mål)

7. Genomförandeplan och tidsplan:

Tidsplan. Projektiden skall vara 2010-02-25 - 2011-09-30. I övrigt se bilaga 1D som redovisar projektets planerade aktiviteter samt kostnader i tabellform tillsammans med rimlighetsmotivering för kostnaderna.

Översikt över planerade aktiviteter under projektiden:

Delprojekt (a) ”Se Fågelriket i Lundaland”.

Konceptet ”Fågelriket” ska utvecklas och förankras samt marknadsföras under projektiden tillsammans med lokala ornitologer, företagare, byaföreningar m fl intressenter. Tillgänglighet till naturen ska förbättras och medvetenheten om naturens värden ska ökas, vilket kommer att gynna både boende och besökare. Stor vikt kommer att läggas i att styra utvecklingen mot sk ekoturism.

- Söka samarbetspartners inom offentliga sektorn (Länsstyrelsen, Region Skåne, Vattenmyndigheten, Skogsstyrelsen, kommun, försvaret, universitet, mm), idéel sektor och privat näringsliv (t ex ornitologer, närliggande byföreningar, B&B-företag, Position Skåne, Ekologgruppen och Kävlingeåns vattenvårdsförbund.)
- Tillsammans med samarbetspartners inventera möjligheter till rekreation/friluftsliv i Fågelriket. T ex befintliga fågeltorn/utsiktstorn, badplatser, vandrings/cykelleder, parkeringsplatser, möjligheter till fiske, båtturer, kanoting, turridding mm. Skapa en temakarta över detta.
- Utvärdera inventeringen: vad finns och vad behöver kompletteras eller förbättras? Hur åstadskomma detta?
- Söka andra finansiärer.
- Utveckla möjligheter till rekreation och friluftsliv i Fågelriket t ex genom att etablera vandrings-, rid-, kanotleder mm. Kontakta berörda markägare, utveckla överenskommelser och avtal, undersöka lämpliga huvudmän för att ansvara för underhåll och förvaltning av dessa nya leder. Skapa en temakarta för rekreation och friluftsliv.
- Skapa en hemsida för ”Fågelriket”. Koppla till websidan ”Leader Lundaland”.
- Marknadsföra konceptet (t ex genom press, kontakter med turistnäringsen och genom att anslå skyltar vid infartsvägar till området). Sprid kännedom om friluftsmöjligheter på området.
- Främja möjligheter till B&B och liknande verksamheter samt naturupplevelser i bygden.

- Undersöka möjliga nätverk att ansluta sig till, t ex ”Slow cities”, ”Slow food”. Undersöka principer inom sk ekoturism dvs turism som inte förstör eller skräpar ner naturen, och möjliga nätverk att ansluta sig inom detta.
- Kvalitetssäkra alla nya och befintliga friluftaktiviteter i bygden med hänsyn till klimat och övrig miljö- och naturvård. Undersök möjligheter att permanent styra utvecklingen mot sk ekoturism.

Delprojekt b ”Utveckling av Konstnärsboende i Fågelriket”

Inom denna del av projektet läggs grunden för en verksamhet med internationell inriktning som erbjuder boende och arbetsrum för besökande kulturarbetare. Med ett koncept som erbjuder både naturupplevelser, vidareutbildning och möten med internationella kolleger får detta artist-in-residence-program en unik uppbyggnad. Besökande kulturarbetare ansöker om en vistelsetid som kan vara från några veckor upp till några månader.

Godkända sökande betalar själv sin vistelse eller söker resestipendium från sitt hemland. Vid vistelsens slut kan resultatet redovisas genom en utställning eller konsert. Detta kommer att innebära en kontinuerlig kulturell verksamhet med internationellt verksamma kulturarbetare som får direkt anknytning till Fågelriket. Kulturutbytet kommer att få stor betydelse för utvecklingen av kulturlivet både lokalt och regionalt, samtidigt som det tillför värdebasen för "Fågelriket" en stor potential.

- Undersöka och etablera möjliga alternativ till boende, arbetsplats och utställningslokaler för besökande kulturarbetare.
- Skapa lämplig struktur, nätverk och marknadsföring för ”Artist-in-residence” –program i Fågelriket. (T ex bilda en stiftelse för att driva programmet, ansluta till befintliga nätverk såsom *Resartis* för marknadsföring osv).
- Sluta hyresavtal för lokaler samt avtal med lokala kulturarbetare som kan agera som värdar eller ordna work shops för besökande konstnärer.
- Verka för förbättrade möjligheter till utställningar, konserter mm i form av ett ändamålsenligt, permanent kulturhus i nejden. Huset i sig ska rent fysiskt bli mötesplatsen för natur och kultur i Fågelriket.
- Undersöka och etablera andra möjliga samarbetspartners, med koppling till natur/kultur, för verksamheten inom kulturhuset. (t ex Regionmuséet, regionala kulturföreningar, mm)
- Skapa en egen websida för Konstnärsboende. Koppla till websida för Leader Lundaland.
- Genomföra pilotprogram för Konstnärsboende med betalande besökare.

- Utvärdera pilotprogrammet. Planera för fortsättning.
- Söka nya finansiärer för att lansera programmet.

8. Spridning av resultatet:

Ansökan om registrering av logotype (se bilaga 1E) har inlämnats till PRV.

I projektet ingår en projektanställning av informatör och resultatet skall utvärderas efter 6 månader. En projektbeskrivning samt slutrapport bör publiceras på Harlösa Byalags hemsida och "Fågelrikets" kommande hemsida. Presspublicitet ska sökas. Dessutom kommer resultatet av projektet spridas bl a genom Leader-nätverket, såsom Jordbruksverkets informationsdatabas.

Projektet kommer att direkt beröra ca 50 personer (de anställda, styrgrupp, referensgrupp, inhyrd arbetskraft, ideel arbetskraft, m.fl.)

Projektets resultat bedöms beröra 30-40% av de boende i Fågelriket, och ett större antal besökare och turister utifrån, besökare på hemsidorna m.m.).

9. Övergång till ordinarie verksamhet:

Harlösa Byalag och andra deltagande byaföreningar övergår till sin ordinarie verksamhet efter projekttidens slut. Eventuellt kommer Harlösa Byalag driva eller vidareutveckla någon del av projektet efter projekttidens slut.

Avsikten är att besökare ska lockas till nejden och stärka/utöka det lokala näringslivet även efter projekttidens slut. Ökad tillgänglighet till naturen och ökad antal kulturaktiviteter bör kunna bestående gynna de boende och besökare även efter projekttiden. Lämpliga huvudmän för underhåll och marknadsföring för detta ska sökas och etableras under projekttiden.

Grunder för ett Konstnårsboende ska vara lagd vid detta projekts slut. En lämplig organisation ska bildas under projekttiden för att kunna agera som huvudman till programmet i fortsättningen. En ny Leader-ansökan kommer troligen att lämnas in för att vidareutveckla Konstnårsboendet.

10. **Kostnadsbudget – se Bilaga 1B.**
11. **Finansieringsplan – se Bilaga 1B.**

Övrigt:

Lundalands strategi pekar ut ett antal Landmärken

Vi anser att ett genomförandet av denna projektplan kommer att;

- ge jobb på landet
- ge upplevelser
- starkt bidra till "Se Lundaland"
- stärka kulturutbytet/kulturlivet i Lundaland
- öka medvetenheten om naturvärden

Dessutom anser vi att projektplanen beaktar (5K);

- Deltagande i det goda livet
- Gemenskap
- Nätverkande
- Jobb
- Företagande